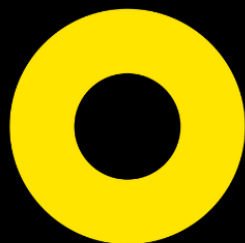

POLITISK GRUNNPOSISJON

Forum for
utvikling
og miljø

Dette mener ForUM om:

NATUR

ForUMs grunnposisjoner er organisasjonens grunnleggende politiske posisjon på våre strategiske satsningsområder i ForUMs gjeldende strategi. Politiske innspill og utspill skal være i tråd med gjeldende grunnposisjoner på våre tema. Grunnposisjonene utarbeides i samarbeid med ForUMs medlemmer i arbeidsgruppene, og behandles av ForUMs styre.

Behandlet av ForUMs styre, 23.11.2022

GRUNNPOSISJON: NATUR

Strategisk mål fra ForUMs strategi 2021-2025:

Det er økt bevissthet blant beslutningstakere og i befolkningen om naturmangfold, trusler og løsninger for naturen, og Norge er en konstruktiv og ambisiøs aktør i relevante internasjonale prosesser.

En million plante- og dyrearter er utrydningstruet, og tap av natur skjer raskere enn noensinne både på land og i havet. Skal vi sikre tilgang til mat og rent vann til alle, begrense global oppvarming, sikre god klimatilpasning og hindre konflikter, må vi stanse og snu tapet av naturmangfold. En sterk og forpliktende ny naturavtale og andre avtaleverk må på plass, gjennom åpne og inkluderende prosesser, for å bidra til å stanse det dramatiske naturtapet.

ForUM mener at norske myndigheter må:

- Se naturkrisen og klimakrisen i sammenheng og prioritere tiltak som er positive for både naturmangfold og klima
- Iverksette tiltak for å begrense det økologiske fotavtrykket fra produksjon og forbruk, inkludert overforbruk av areal, for å sikre en forvaltning innen planetens tålegrenser
- Iverksette tiltak for å begrense forurensning av alle typer
- Øke tempoet på, og omfanget av, kartlegging av natur og konsekvensene av naturinngrep
- Bidra til tilstrekkelig og bærekraftig ressursmobilisering og finansieringsmekanismer som fremmer naturmangfold og implementering av relevante avtaler i tråd med menneskerettighetene og urfolks rettigheter, inkludert reguleringer og lovgiving som gjør at det koster å ødelegge natur
- Sikre at forhandlingstekst og indikatorer i multilaterale avtaler utvikles i åpne og inkluderende prosesser, hvor fagkompetansen til sivilsamfunn, lokalbefolkning og urfolk vektlegges
- Styrke kunnskapen om naturen og naturgodene, både blant folk flest og beslutningstakere. Naturkommunikasjon og økt forståelse for naturen må prioriteres av nasjonale myndigheter

Strategisk mål fra ForUMs strategi 2021-2025:

Mål og forpliktelser i FNs konvensjon for biologisk mangfold og andre relevante avtaler på miljø er reflektert i norsk forvaltning på tvers av sektorer, i norsk utenrikspolitikk og bistand, og i norske aktørers handel med og virksomhet i andre land.

I 2020 gikk Aichi-målene, verdens naturavtale, ut og Norge hadde ikke nådd ett eneste av de 17 målene. Vi står midt oppe i en naturkrise som forsterker klimakrisa og reduserer samfunnssikkerheten og våre sjanser til å oppfylle FNs bærekraftsmål. Norge må følge opp sine forpliktelser i henhold til internasjonale avtaler og bidra til implementering også internasjonalt. En sentral årsak til at Norge mislykkes i å oppfylle våre internasjonale forpliktelser i Aichi-målene er at naturen taper når det settes opp mot andre hensyn. Klimakrisen driver naturkrisen, og naturkrisen driver klimakrisen, samtidig som å bremse den ene bidrar til å bremse den andre.

ForUM mener at norske myndigheter må:

- Sørge for at implementeringen av ny naturavtale i Norge er påbegynt senest ett år etter avtaleinngåelsen, samt sikre at implementeringen er tverrsektoriell, og at man fortsetter å arbeide mot de Aichi-målene som ikke er nådd inntil en ny avtale er på plass i tråd med eksisterende forpliktelser
- Sikre bevaring av Norges land- og havarealer i tråd med FNs foreslåtte mål om 30 prosent vern innen 2030
- Lage en plan for å fase ut miljøskadelige subsidier, og unngå innføring av nye. Slike subsidier må erstattes av ordninger som støtter opp om både naturmangfold og næringsvirksomhet, eksempelvis innen jord- og skogbruk
- Drastisk øke restaurering av ødelagt natur, blant annet gjennom nasjonale restaureringsplaner for samtlige hovedtyper av natur og tilskuddsordninger for skogbruk og jordbruk. Selv om restaurering er et nyttig virkemiddel, er det viktig at restaurering ikke sees som et likeverdig alternativ til ivaretagelse av intakt natur
- Sørge for at norsk lovgivning ivaretar natur på en tilfredsstillende måte, slik at det er mulig å nå Aichi-målene som Norge har forpliktet seg til og ny naturavtale når den er vedtatt. Eksisterende lovgivning må derfor strammes inn og styrkes på flere områder fremfor å liberaliseres og svekkes
- Øke norsk finansiering til naturforvaltning i utviklingsland, spesielt for økt kunnskap om naturens verdi i utviklings sammenheng og direkte bistand til urfolk og andre som driver rettighetsbasert, bærekraftig naturforvaltning
- Prioritere urfolk som en sentral målgruppe i norsk bistand, øke finansieringen til urfolks forvaltning av sine tradisjonelle områder og sikre beskyttelse av miljøforkjempere gjennom bistand og utenrikspolitikk
- Sikre arealnøytralitet gjennom å gjenbruke og fortette allerede utbygde arealer fremfor å bygge ut mer natur, med mål om å stanse overforbruket av arealer. For å kunne måle arealnøytralitet, må det føres arealregnskap i kommunene og sektorene, som i sin tur kan bidra til et nasjonalt naturregnskap
- Sørge for mer bærekraftig arealbruk på tvers av sektorer, inkludert jordbruk, skogbruk, fiskeri, oppdrett, transport og energi, gjennom grundig kunnskapsinnhenting i utredningsprosessen, langt tyngre vektlegging av naturhensyn og urfolksrettigheter, og avbøtende tiltak der en ikke klarer å unngå negative konsekvenser for natur
- Sørge for at det ikke åpnes for nye former for naturressursutvinning, som mineralutvinning på havbunnen, uten at potensielle miljøkonsekvenser er grundig utredet og tiltak iverksatt

 Forum for
 utvikling og miljø

- Sikre at kunnskap om natur, naturinngrep og naturgoder er tilgjengelig for alle aktører, og legge grunnlaget for mer bærekraftig arealforvaltning. Blant annet må naturrisiko og klimarisiko være integrert i all arealplanlegging og -bruk
- Sikre tilstrekkelig finansiering til gjennomføring av nasjonale strategier og internasjonale forpliktelser for ivaretagelse av natur
- Sikre at artsbevaring og områdevern i Norge følger internasjonale forpliktelser og nasjonal lovgivning, og drives av solide vitenskapelige prinsipper fremfor kortsiktige politiske beslutninger
- Kommunene bør forpliktes og gjøres i stand til å tillegge hensynet til natur betydelig større vekt i kommunenes arealplaner, gjerne etter prinsippet om arealnøytralitet
- Staten må styrke kommunenes kapasitet og kompetanse for å redusere tapet av natur gjennom blant annet en “Natursats”-ordning

